

Simona Babčáková: Hroutím se, ale nevadí mi to.

Herečka Dejvického divadla Simona Babčáková má po čtyřicítce svůj život pevně v rukou. Ví, co chce, a ví, jak toho dosáhnout. Divadelní i seriálové role klidně vymění za sousedské čtení na ulici. Přitom se nebojí riskovat a jít pro úspěch představení „s kůží na trh“.

V nové inscenaci Dejvického divadla s názvem Kakadu hrajete dívku postiženou autismem. Vyžadovala role zvláštní přípravu?

O autismu pojednává třeba životopisný film Temple Gradin, který všem doporučuji. Kvůli porozumění problematice jsem přečetla knihy dvou autistek, jejichž příběhy je hra inspirovaná. Ale celé nastudování role byl pro mne velice náročný vnitřní proces. Při ztvárnění „normálních lidí“ vždycky mohu sáhnout k nějakému typu zkušenosti a tu po tom rozvíjet o další fantazie. Ale tady mi zkušenost chyběla. Nechtěla chodit mezi takto postižené, abych je pak napodobovala, to mi přišlo neuctivé vůči tomuto fenoménu, který je z mého úhlu pohledu až tragický. Tito lidé mají něco jinak, ale zároveň je z našeho pohledu světa těžké zprostředkovat, co to je TO jinak.

Důsledkem této poruchy je, že dítě dobře nerozumí tomu, co vidí, slyší a prožívá. Chce hra na problém autistů upozornit?

To by byla spíš otázka ne autory, ale nemyslím si to. Režisér Jiří Havelka četl nějaké knihy o mozku, ve kterých se psalo, že řada věcí platí vždy s jedinou výjimkou – autismu. Téma se mu tím nějak vygenerovalo. Ale v případě, že by někoho z diváků inspirovalo, že se bude takové tématice věnovat nebo že ji podpoří, tak to by bylo největší štěstí.

Celé představení je postavené na Vaší osobě...

Pro mne je to první takto náročná role, což se projevilo už u jejího zkoušení. Autismus nebylo moje téma a dlouho mi trvalo, než jsem se s postavou propojila a než jsem vnitřně pochopila, o čem to je pro mne. Pro mne je divadlo je terapeutický proces a věřím, že nedostávám role náhodou. Vždycky jde o nějaké vývojové poselství. Dlouho jsem netušila, co s tím mám společného. Až pár dní před premiérou do sebe všechno zapadlo a došlo mi, že to moje poselství je v hlubokém přitakání životu.

Neměla jste obavy, že hrát postiženou vyzní trapně?

Hrozně jsem se bála, že představení bude melodramatické, citově vydírající diváky nebo pro ně bude příliš drásavé. To sama nemám ráda. Trend dneška je, že se lidé chtějí spíš bavit. Ale zpětné reakce diváků jsou krásné a moje obavy se nenaplnily. Také za námi chodí lidé, kteří mají zkušenost s autisty a ti nám děkují, že se takovému tématu divadlo věnuje.

Dvakrát jste byla navržena na divadelní cenu Alfréda Radoka. Nemyslíte, že tentokrát by to mohlo vyjít?

Snažím se dělat svou práci nejlíp, jak umím, protože to mě baví. Ceny nejsou moje privátní motivace. A mimochodem tyto ceny jsou zrušeny, protože náš stát nedává dost peněz na kulturu.

Novinkou na repertoáru divadla jsou vaše večery vycházející z improvizčních dílen. První dva máte za sebou, jak se povedly?

Překvapivě dobře. Před prvním jsem se trochu sesypala z nejistoty a pochybností. Na večerní představení bylo vyprodáno a ještě odpoledne jsem netušila, zda mezi účastníky workshopu bude někdo, s kým budu chtít hrát. Ale pak jsem se uklidnila, protože jsme za odpoledne dokázali udělat tolik práce, co by se jinde dělala dva roky. Na březnový workshop se moc těším a už jsem v klidu.

Co si pod improvizčním pořadem máme představit?

Pět lidí a dva muzikanti, kteří nevědí, co se bude dít, vytvářejí příběhy tady a teď. Z kostýmů, které jsou k dispozici, vytváříme postavy, a ty postavy vytvářejí příběhy. Většinou jsou vtipné, i když to není hlavním cílem. Spíš takovým vedlejším produktem improvizace.

Jak to myslíte?

Improvizace je příjemná v tom, že se o humor člověk nemusí starat. Stačí, aby dělal to, co ho učím v rámci improvizčních technik a humor z toho přirozeně vyplyne.

Čím Vás improvizace přitahuje?

Celý život je improvizace. Při ní má člověk možnost trénovat práci s nejistotou. Věci, které o sobě zjistí, pak může aplikovat i ve svém soukromém životě. Schopnost nadhledu, uvědomění si, že každá situace má svoje řešení, to je aplikovatelné na běžný život.

Mohou si z toho něco odnést i diváci?

Lidé, kteří se o improvizaci zajímají, se mohou přijít podívat už během odpoledne na průběh workshopu a samotný proces vzniku představení, proto se to také jmenuje Laboratoř. Ale vlastně i v rámci večerního představení lidé mohou nakouknout do pravidel improvizace, což je zpětně může obohatit pro život.

Jak?

Třeba poznáním, že z každé kritické situace se dá vyjít dobře, když člověk zůstane ve své pravdě, sám sebou. Nesmí se nechat nachytat na očekávání.

Dokážete si Vy poradit s každou situací?

Ano. Ale neznamená to, že u toho jako většina lidí nemám nepříjemné pocity nebo negativní emoce. Zhrouťím se. Ale nevadí mi to. Nejsem na sebe našťvaná, protože s tím umím pracovat.

Co musí mít dobrý improvizátor?

Musí být vypravěč. A mít ochotu a odvahu jít s kůží na trh a necenzurovat se. Stát sám při sobě, protože jakmile začne dělat lež a přizpůsobovat se druhým, tak hra přestane fungovat.

Do „práce“ to nemáte daleko. Bydlela jste dřív v Dejvicích nebo pracovala v divadle?

V Dejvicím hraji dvanáct let. To, že bydlím v Dejvicích je příjemná náhoda. Do práce jezdím tramvají, vždycky dvě zastávky. Nazpátek se ráda svezu s některým z kolegů, kteří jedou dál přes Prašný most.

Jak se Vám v centru Prahy 6 žije?

V Dejvicích jsem spokojená. Z mého pohledu je to klidná a bezpečná čtvrť, kde se nebojím pustit děti samotné na hřiště. Ale chybí mi tu večerní kultura, klub nebo bar, kde by se tančilo. Jsem vděčná za kino Ořechovka, i nedaleké kino Oko na Letné, tam chodím na dopolední představení.

Řada herců se aktivně zapojuje do politiky nebo do komunitního života, jak jste na tom Vy?

Spolupracuji Rekonstrukcí státu (projekt zabývající se otázkami dobrého vládnutí, transparentnosti a odpovědnosti veřejné správy, pozn. red.) i s řadou neziskových organizací, jejichž množství se neustále rozšiřuje, protože mě všechna ta témata zajímají. A jsem vděčná, že takoví lidé jsou ochotni věnovat svůj čas, energii a talent něčemu, co je opravdu potřeba. Většinou za minimální platové ohodnocení, protože jejich práce je obecně silně podhodnocená.

Jak je podporujete Vy?

Moderuju jim večery, festivaly, předávání cen... Konkrétně třeba dejvicí komunitní život jsem podpořila při akci Zažít město jinak, která se konala za rohem na ulici. To je krásná akce, kde se lidé mají možnost seznámit, potkají se, popovídají si, já jsem na ulici předčítala knížku. Pro děti jsou připravené workshopy... A pak už je na lidech, jestli se na sebe usmějí, dají se do řeči, jestli si něco domluví na příště nebo se jenom potkají. To je podle mne ten zdravý způsob, jakým se lidé mohou dostat z izolace svých bytů. Lidé by měli vzájemně spolupracovat, sdílet společný život, protože izolovaný život je zbytečně vyčerpává.

Viděno pohledem na vaši práci vedete pestrý a zajímavý život. Jste s ním spokojená?

Maximálně. A ta spokojenost se bere v tom, že jsem se naučila o sebe starat. Když mám problém, se kterým si nevím rady, nestydím se za někým jít. Mám svých sedm podporujících žen, vědmy, ke kterým chodím na konzultaci podle toho, jaký problém právě řeším. Studuji principy života, což je sebepoznávací filozofie, která mě naučila, jak si pojmenovávat svoje potřeby a jak je naplňovat. Jak komunikovat sama se sebou i s okolním světem. Tohle dominantně přispělo k mé spokojenosti. Ve chvíli, kdy si dokážete pojmenovat, co opravdu potřebujete a umíte si ty potřeby vykomunikovat tak, abyste si vážili svého života, tak to je základ.

Co děláte, když nehrajete?

Starám se o děti a o rodinu. Scházím se s kamarády, jezdíme na výlety. Hodně čtu, dávám si horkou vanu, chodím na masáže a dopoledne chodím do kina. Jsem taková normální ženská včetně toho, že se pravidelně hroutím. A když mám chandry z toho, že je toho na mě moc a nevím jak dál, tak mám kamarádky, kterým okamžitě telefonuju, a ony mi řeknou, že jsou v tom samém stavu a já se uklidním.